

บทที่ 2

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของภาคใต้

บทนี้จะเสนอภาพรวมด้านเศรษฐกิจและสังคมของ 14 จังหวัดในภาคใต้ โดยจะเสนอข้อมูลด้านประชากรและครัวเรือน ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ สภาพบริการพื้นฐาน อาชีพ ผลผลิต และรายได้ และสภาพการพัฒนาภาคใต้ ตามลำดับ

2.1 ประชากรและครัวเรือน

2.1.1 จำนวนประชากร

ประชากรรวมทั้ง 14 จังหวัด ตามสถิติของกองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อ 30 กันยายน 2529 มีรวมทั้งสิ้น 6,536,755 คน ประมาณร้อยละ 12 ของประชากรทั้งประเทศ เพศชาย 3,284,022 คน และประชากรเพศหญิง 3,252,755 คน ภาคใต้เป็นภาคที่มีประชากรรวมทั้งภาคน้อยที่สุดของประเทศ มีเพียง 2 จังหวัดที่มีประชากรเกินหนึ่งล้านคนคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา ซึ่ง 2 จังหวัดนี้มีประชากรประมาณร้อยละ 36 ของประชากร ของประชากรทั้งภาค

2.1.2 ความหนาแน่นของประชากร

เมื่อพิจารณาความหนาแน่นของประชากรต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร โดยเฉลี่ยทั้งภาคในปี พ.ศ. 2529 เท่ากับ 106.99 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอยู่ 6 จังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยมีจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงที่สุดคือ 274.35 คนต่อตารางกิโลเมตร และจังหวัดปัตตานีมีความหนาแน่นรองลงมา คือ 234.20 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนจังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุดคือจังหวัดระนอง ซึ่งมีความหนาแน่นเพียง 29.34 คนต่อตารางกิโลเมตร

2.1.3 ครัวเรือนในภาคใต้

จำนวนครัวเรือนใน 14 จังหวัดภาคใต้ พ.ศ. 2529 มีทั้งสิ้น 1,183,773 ครัวเรือน หรือร้อยละ 13 ของครัวเรือนทั้งประเทศ โดยมีนครศรีธรรมราช สงขลา และสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีครัวเรือนสูงสุด 3 ลำดับแรกและจังหวัดระนองมีจำนวนครัวเรือนน้อยที่สุดคือ 18,785 ครัวเรือน

2.2 ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

2.2.1 ทิวเขาที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

พื้นที่ของ 14 จังหวัดภาคใต้มีเนื้อที่รวม 70,355 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 14 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ความยาวจากทิศเหนือวัดจากจังหวัดชุมพรจรดทิศใต้ที่จังหวัดยะลาประมาณ 610 กิโลเมตร ความกว้างวัดจากฝั่งทะเลด้านตะวันออกที่อำเภอปากพะยูน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช จรดฝั่งตะวันออกที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ยาว 220 กิโลเมตร มีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมพม่าทางด้านตะวันตก เขตแดนส่วนใหญ่จะติดกับอ่าวไทยทางทิศตะวันออก และติดกับทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก ส่วนเขตแดนทางทิศใต้จะติดกับประเทศมาเลเซีย ชายฝั่งทะเลทั้งสองมีความยาวรวม 1,642.6 กิโลเมตร

2.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ภาคใต้มีลักษณะและโครงสร้างทางธรณีวิทยา ที่แบ่งภูมิประเทศออกเป็น บริเวณเทือกเขาหรือเขตภูเขา ที่ราบ ที่ราบลุ่มน้ำ และบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งแยกกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

2.2.2.1 ภูมิประเทศบริเวณเทือกเขาหรือเขตภูเขา

พื้นที่บริเวณภูเขาหรือเนินเขามีประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่ทั้งภาค มีเทือกเขาสำคัญดังนี้คือ

(1) เทือกเขาภูเกิด เป็นแนวเทือกเขานานกับชายฝั่งทะเลอันดามัน จากจังหวัดชุมพรยังภูเกิด มีความยาวประมาณ 400 กม. ระดับความสูงอยู่ระหว่าง 600 - 900 เมตร เป็นเทือกเขาที่ขวางทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย

(2) เทือกเขาบรรทัด เป็นทิวเขาทอดขนานกับชายฝั่งทะเลทางตะวันออก มีความยาวประมาณ 319 กิโลเมตร ทอดผ่านเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานีทางด้านอำเภอกาญจนดิษฐ์มาจรดจังหวัดสงขลา ซึ่งลักษณะการทอดตัวของทิวเขา กลายเป็นแนวกันทางทิศตะวันออก เป็นเหตุให้ภาคใต้มีภูมิอากาศที่แตกต่างกันระหว่าง 2 ฝั่งทะเล

(3) เทือกเขาสันกาลาศรี เป็นเทือกเขาที่กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย มีทิวคดโค้งและแยกออกเป็นหลายทิว ทอดผ่านจังหวัดสตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส

2.2.2.2 บริเวณที่ราบ

บริเวณที่ราบจะอยู่ระหว่างเทือกเขากับชายฝั่งทะเลทั้ง 2 ฝั่ง และมีพื้นที่ราบตอนกลางระหว่างเทือกเขาภูเกิดกับเทือกเขาบรรทัด ที่ราบที่สำคัญมี 3 แห่ง คือ

(1) ที่ราบสุราษฎร์ธานี เป็นที่ราบที่มีแม่น้ำตาปีและแม่น้ำพุมดวงไหลผ่าน

(2) ที่ราบรอบทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นทุ่งราบอยู่รอบ ๆ ทะเลสาบสงขลาอันเป็นพื้นที่ทำนาในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช หัทลุง และสงขลา

(3) ที่ราบปัตตานี เป็นที่ราบสองฝั่งแม่น้ำปัตตานี ครอบคลุมพื้นที่ในเขตจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

2.2.3 ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้เป็นอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน สามารถรับลมมรสุมได้ทั้ง 2 ด้าน โดยมีลมมรสุมหลัก 2 ลักษณะ คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม ทำให้มีฝนตกหนักทางฝั่งตะวันออกของภาค และลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมมรสุมรอง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน จากลักษณะ ภูมิอากาศ ดังกล่าวนี้ พื้นที่ภาคใต้จึงมีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี มีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูแล้ง อุณหภูมิระหว่างฤดูกาลจะแตกต่างกันประมาณ 4 องศาเซลเซียส

2.2.4 การใช้ที่ดินในภาคใต้

การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในภาคใต้ จำแนกเป็นเนื้อที่ป่า 9.7 ล้านไร่ (ร้อยละ 22 ของพื้นที่ทั้งภาค) เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร 15.1 ล้านไร่ (ร้อยละ 34) และเนื้อที่ไม่ได้จำแนก 19.4 ล้านไร่

2.3 สภาพบริการพื้นฐานปัจจุบัน

บริการขั้นพื้นฐานในภาคใต้ ปัจจุบันสามารถแยกกล่าวโดยสรุปเป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

2.3.1 การคมนาคม ขนส่ง และการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยระบบถนน การขนส่งโดยรถไฟ การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ และการสื่อสารโทรคมนาคม

2.3.1.1 ถนนในภาคใต้ สามารถแยกออกเป็นถนนราดยาง 5,590 กิโลเมตร ถนนผิวลูกรัง 803 กิโลเมตร และถนนที่ไม่ได้มาตรฐาน 1,805 กิโลเมตร ระบบถนนเชื่อมโยงในแนวเหนือใต้ค่อนข้างสมบูรณ์

กล่าวคือมีทางหลวงสายหลัก 3 สาย แต่โครงข่ายถนนที่เชื่อมโยงฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงอยู่มาก เพราะมีลักษณะคดเคี้ยว อ้อม และยังไม่มีการเชื่อมโยงในบางจุดของพื้นที่

2.3.1.2 การขนส่งโดยรถไฟ ระยะทางรถไฟจากสุโขทัยไปยังกรุงเทพมหานครประมาณ 1,153 กิโลเมตร มีชุมทางที่มีทางรถไฟยังจุดต่าง ๆ เป็นระยะทางสั้น ๆ อยู่เพียง 4 จุดเท่านั้น

2.3.1.3 การขนส่งทางน้ำ ปัจจุบันการขนส่งทางน้ำโดยเฉพาะการขนถ่ายสินค้า และสัตว์น้ำใช้ท่าเรือชายฝั่งขนาดเล็กเพียงไม่กี่แห่ง เช่น สุราษฎร์ธานี ชุมพร ปัตตานี กันตัง และกระบี่ ท่าเรือเหล่านี้ไม่อาจรองรับเรือขนาดใหญ่ได้ แต่ในอนาคตภาคใต้จะมีท่าเรือน้ำลึกทั้ง 2 ฝั่งที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดภูเก็ตที่สามารถรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ได้

2.3.1.4 การสื่อสารโทรคมนาคม ปัจจุบันมีเลขหมายโทรศัพท์ทั้งภาคเพียง 30,000 เลขหมาย คิดเป็นประมาณ 1 เครื่องต่อประชากร 200 คน มีชุมสายรวมทั้งสิ้น 42 ชุมสาย

2.3.2 การพลังงาน

2.3.2.1 ไฟฟ้า ปัจจุบันกำลังการผลิตไฟฟ้าทั้งภาคมีประมาณ 424.6 เมกกะวัตต์ หรือประมาณ 7.5 % ของกำลังการผลิตทั้งประเทศ โดยมีแหล่งผลิตทั้งหมด 9 แห่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาด้านการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้านับว่าอยู่ในเกณฑ์สูง กล่าวคือในเวลา 10 ปี (2513-2523) การใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 16% ต่อปีโดยเฉลี่ย ในขณะที่อัตราเพิ่มของทั้งประเทศมีเพียง 13% ต่อปีเท่านั้น

2.3.2.2 น้ำมันเชื้อเพลิง ปริมาณการบริโภคเชื้อเพลิงจากบิโตรเลียมของภาคใต้เป็น 9% ของการบริโภคทั้งประเทศ เชื้อเพลิงเหล่านี้ส่วนใหญ่ขนส่งมาจากกรุงเทพฯ

2.3.3 ระบบประปา

ปัจจุบันการประปาส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานหลักที่ผลิตน้ำประปาบริการประชากรในภาคใต้ กล่าวคือมีกำลังผลิตรวมกัน 118,320 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน บริการให้กับ 21 เทศบาล และ 20 สุขาภิบาล นอกจากนี้ยังมีหน่วยผลิตน้ำประปาที่ดำเนินการโดยท้องถิ่นมีกำลังการผลิตรวมประมาณ 30,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2.4 อาชีพ ผลผลิต และรายได้

2.4.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

เมื่อจำแนกเศรษฐกิจของภาคใต้ตามสาขาการผลิตต่าง ๆ โดยใช้ราคาในปี พ.ศ. 2515 เป็นฐาน จะมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในผนวก

พิจารณาแยกเป็นสาขาเศรษฐกิจพบว่า สาขาเกษตรกรรม มีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2527 - 2529 โดยในปี 2527 มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 40.7 ของผลิตภัณฑ์รวมทั้งภาคในขณะที่สาขาเหมืองแร่ และย่อยหิน และสาขาอุตสาหกรรม มีแนวโน้มลดลงทุกปี สาขาเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคือ การคมนาคม และการขนส่ง และการบริการ สาขาอื่น ๆ มีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ

2.4.2 การเปลี่ยนแปลงในสาขาการเกษตร

สาขาการผลิตหลักทางการเกษตรของภาคใต้ประกอบด้วย ยางพารา ข้าว มะพร้าว กาแฟ บาล์ม น้ำมัน ไม้ผล ปศุสัตว์ และการประมง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในแต่ละสาขาของการผลิตกล่าวโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของภาค พื้นที่เพาะปลูกประมาณ 8 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 50 ของพื้นที่ทำการเกษตรของภาคใต้และมีพื้นที่ปลูกแทนประมาณ 3.9 ล้านไร่ ในจำนวนนี้ 1.9 ล้านไร่เป็นพื้นที่มีการส่งเสริมในปี พ.ศ. 2529

ผลผลิตยางในภาคใต้เมื่อปี 2527 มีประมาณ 580,000 เมตริกตัน และในปี 2529 มีประมาณ 690,000 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 ต่อปี

2.4.2.2 ข้าว

การเพาะปลูกข้าวในภาคใต้กระจุกกระจายทั่วไป มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณร้อยละ 25 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งภาค

พื้นที่เพาะปลูกข้าวในปี ตั้งแต่ 2527-2529 เมื่อพิจารณาทั้งภาคมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี 2528 ลดลงร้อยละ 3.9 และปี 2529 ลดลงร้อยละ 1.7 เมื่อพิจารณาด้านผลผลิต พบว่า ในฤดูกาลผลิต 2528/2529 ลดลงจากฤดูกาลก่อนร้อยละ 0.7

สำหรับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ นั้น ข้าวนาปีของภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ กล่าวคือมีผลผลิตเฉลี่ยเพียง 262 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยของทั้งประเทศเท่ากับ 313 กิโลกรัมต่อไร่

2.4.2.3 กาแฟ

กาแฟเป็นพืชที่กำลังได้รับความนิยม ผลผลิตกาแฟของภาคใต้ในปี 2528/29 มีปริมาณ 25,000 เมตริกตัน เทียบกับ 22,000 เมตริกตันของฤดูกาลก่อน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.6 เมื่อพิจารณาพื้นที่เพาะปลูก พบว่าการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7 กล่าวคือพื้นที่เพาะปลูกในฤดูกาลผลิต 2528/2529 มีประมาณ 271,618 ไร่ เทียบกับฤดูผลิตในปีก่อนที่มี 243,233 ไร่ พื้นที่ปลูกกาแฟของภาคนี้คิดเป็นร้อยละ 92 ของพื้นที่ปลูกกาแฟทั้งประเทศ

2.4.2.4 บาล์มน้ำมัน

บาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจของภาคใต้อีกชนิดหนึ่งที่มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเป็นลำดับมา ในปี 2529 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งภาคประมาณ 538,590 ไร่ เทียบกับปี 2528 ซึ่งมี 503,241 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ๆ มา เมื่อพิจารณาด้านผล

ผลิตพบว่าปี 2529 จะมีผลผลิตประมาณ 600,000 เมตริกตัน คิดเป็นผลผลิตต่อไร่จะเป็น 1.36 เมตริกตันต่อไร่ ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับต่ำ ในด้านระดับราคา ราคาเมื่อคิดราคาผลปาล์มทั้งทะลาย หรือคิดราคาผลปาล์มผลิตเมล็ดราคาเฉลี่ยต่ำกว่าราคาในปี 2528 นั่นคือราคาตกลงร้อยละ 33.5 และ 28.1 ตามลำดับ

2.4.2.5 การประมง

ภาวะการผลิตสัตว์น้ำอันได้แก่ การจับสัตว์น้ำเค็มและการเพาะเลี้ยงในแง่ปริมาณผลผลิตส่วนมากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพาะเลี้ยงชายฝั่งทะเล อย่างไรก็ตามผลผลิตส่วนใหญ่ยังคงส่งออกในรูปการบรรจุสัตว์น้ำซึ่งมี 2 ประเภท คือปลาบ่น ปลากระป๋อง และอาหารทะเลกระป๋อง ก็ยังกระจุกอยู่เพียงบางจังหวัด เช่น สงขลา ปัตตานี เป็นส่วนใหญ่ มูลค่าของผลผลิตเหล่านี้จะถูกกระทบโดยระดับราคาโลกเป็นระยะ ๆ

2.4.2.6 ปศุสัตว์

สภาพการผลิตปศุสัตว์ของภาคใต้ได้จากผลการสำรวจของปศุสัตว์เขต 8 และเขต 9 ในปี 2529 มีปริมาณการผลิตปศุสัตว์ประเภทต่าง ๆ คือ โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ อยู่ในสภาพขาดตัว โดยมีไก่และเป็ดมีปริมาณมากที่สุดคือร้อยละ 83 ของปริมาณปศุสัตว์ในภาคใต้ทั้งหมด ในขณะที่โคและกระบือมีอุปสรรคในการส่งออก อันเนื่องมาจากมาตรการที่ประเทศมาเลเซียกำหนด ใช้กับการนำเข้าปศุสัตว์

2.4.3 ภาวะการผลิตแร่

สถานการณ์โดยทั่วไปอยู่ในภาวะซบเซา โดยเฉพาะการผลิตแร่ดีบุก ซึ่งเป็นเหตุให้เหมืองดีบุกที่เปิดดำเนินการมีจำนวนลดลง โดยเฉพาะ ในปี 2529 ลดลงร้อยละ 31.8 นั่นคือ มีเหมืองดีบุกเปิดดำเนินการเพียง 331 เหมือง เมื่อเทียบกับ 485 เหมืองในปี 2528

Order No.	826
BIB No.	59261

สำหรับแร่ชนิดอื่น มีเพียงการผลิตแร่ยิบซั่มและแมงกานีส เท่านั้น ที่มีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยิบซั่มผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2528 ถึงร้อยละ 88.6 ในขณะที่มีการผลิตแร่แมงกานีส เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 16.3

2.4.4 การท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรม

สาขาเศรษฐกิจด้านนี้ของภาคใต้ในปี 2529 นับว่าอยู่ในระดับแจ่มใส ดังภาพสรุปต่อไปนี้

2.4.4.1 การท่องเที่ยว

ในปี 2529 นักท่องเที่ยวรวมทุกชาติเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้ เฉพาะที่ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองในภาคนี้ คือ สงขลา นราธิวาส ภูเก็ต ยะลา และสตูล มีจำนวนทั้งสิ้น 762,712 คน เทียบกับปีก่อนที่มีจำนวน 646,712 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ทั้งนี้ร้อยละ 81.68 หรือ 622,968 คน เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา อีกร้อยละ 89.20 ของนักท่องเที่ยวจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ปริมาณนักท่องเที่ยวในภาคใต้จะมีจำนวนสูงกว่าที่กล่าวแล้ว เมื่อรวมนักท่องเที่ยวที่ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่คอนเมือง

2.4.4.2 ธุรกิจโรงแรม

จำนวนห้องพัก (รวมบังกาโล) ของโรงแรมใน 14 จังหวัดภาคใต้ ปี พ.ศ. 2529 มีทั้งสิ้น 20,733 หลัง เพิ่มขึ้นจากปี 2528 ซึ่งมี 18,466 ห้อง ถึงร้อยละ 12.3 จังหวัดที่มีห้องพักโรงแรมมากที่สุดลดหลั่นกันไปคือ สงขลา ภูเก็ต และนราธิวาส โดยมีห้องพักรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 57.47 ของห้องพักทั้งหมดในภาค

2.4.5 ภาวะอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ปี 2520 มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทเพียง 4,009 โรง และในปี 2529 มี 6,938 โรง เป็นการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 8.12 ต่อปี จำนวนโรงงานทั้งหมดนี้ร้อยละ 98 เป็นโรงงานขนาดที่มีการจ้างแรงงานต่ำกว่า 50 คน ภาวะการผลิตและการค้าของอุตสาหกรรมที่สำคัญบางตัวมีดังต่อไปนี้

2.4.5.1 อุตสาหกรรมยางพารา

อุตสาหกรรมประเภทนี้ประกอบด้วย การผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากยางเฉพาะยางแผ่นรมควัน และยางแท่ง มีสัดส่วนการผลิตเป็นร้อยละ 29 และร้อยละ 15 ตามลำดับ นอกจากนี้มีอุตสาหกรรมผลิตน้ำยางข้นซึ่งมีปัจจุบันมีโรงงาน 10 โรง มีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ 60,000 เมตริกตันต่อปี

2.4.5.2 อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม

โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในภาคใต้ปัจจุบันมีอยู่ 22 โรง มีกำลังผลิตรวมกันประมาณ 70,000 เมตริกตันปาล์มสดต่อปี เกินกว่าผลผลิตซึ่งมีเพียงประมาณ 600,000 เมตริกตัน เท่านั้น

2.4.5.3 อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ

ผลผลิตของอุตสาหกรรมประเภทนี้ของภาคใต้อยู่ในภาวะที่ดีมาก อันเป็นผลมาจากปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้เพิ่มขึ้น และภาวะการค้าและการส่งออกอยู่ในเกณฑ์แจ่มใส การแปรรูปสัตว์น้ำที่สำคัญคือ อาหารกระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง อาหารทะเลแช่แข็ง และปลาบ่น

สำหรับอาหารทะเลแช่แข็งและอาหารทะเลกระป๋องนั้น มีโรงงานผลิตกระจายตามจังหวัดต่าง ๆ โดยมีโรงงานอาหารทะเลแช่แข็งที่เปิดดำเนินการ 29 โรง และโรงงานอาหารทะเลกระป๋อง 12 โรง

ในด้านอุตสาหกรรมปลาบ่น มีโรงงานปลาบ่น 60 โรง ภาวะการผลิตจะขึ้นลงตามภาวะการจับสัตว์น้ำทะเล ปริมาณการผลิตเฉลี่ยประมาณปีละ 100,000 เมตริกตัน

2.5 สภาพปัญหาของการพัฒนาภาคใต้

ในส่วนนี้จะเสนอสภาพปัญหาเฉพาะสภาพปัญหาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับเขตชนบทในลักษณะมหภาคเท่านั้น โดยสรุปแล้วปัญหาของการพัฒนาชนบทภาคใต้มีดังต่อไปนี้

1. ไม่อาจแปรรูปผลผลิตส่วนเกินได้ ผลผลิตไม่ว่าจะเป็นยาง ข้าว ติบุก หรือผลิตภัณฑ์ประมงนั้นไม่อาจแปรรูปเป็นสินค้าอื่นได้ จึงต้องส่งออกนอกภาค หรือส่งออกในรูปวัตถุดิบไปต่างประเทศ

2. ประสิทธิภาพของการผลิตข้าวต่ำ มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการผลิตต่ำ เช่น พื้นที่ถือครองขนาดเล็ก ขาดระบบชลประทาน พันธุ์ข้าวส่วนมากเป็นพันธุ์พื้นเมืองและพื้นที่เพาะปลูกบางแห่ง โดยเฉพาะเขตจังหวัดคนราธิวาสเป็นดินเปรี้ยว

3. เนื่องจากลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ ทำให้มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี จึงไม่อาจทำการเกษตรบางอย่างเช่น พืชไร่ได้ ชาวชนบทจึงเปลี่ยนไปปลูกพืชยืนต้น เช่น ยาง ผลไม้ต่าง ๆ และมะพร้าวแทน แต่ก็ยังประสบกับโรคพืช เช่น เชื้อราทำให้ลาต้นและรากเน่าอีก

4. สภาพการทำประมงของชาวชนบทภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการทำการประมงขนาดเล็ก เรือมีขนาดแรงม้าต่ำ สามารถจับสัตว์น้ำได้เฉพาะบริเวณใกล้ชายฝั่งเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้มีปริมาณการจับสัตว์น้ำอยู่ในระดับต่ำ

5. เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคใต้มีฐานแคบ จึงเป็นเหตุให้มีอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นเพียงบางชนิดเท่านั้น เฉพาะในเขตชนบทลงมีแต่โรงสีข้าวเท่านั้น อุตสาหกรรมแปรรูปบางอย่าง เช่น ปลาบ่อน การบรรจุสัตว์น้ำแช่แข็ง ยังคงเป็นอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองเกือบทั้งหมด